

GAVUCHEB

Galerie výtvarného umění v Chebu
Gallery of Fine Arts in Cheb
červenec – září 2022 / July – September 2022

Jitka Svobodová, Naléhavost jevů / The Urgency of Phenomena

GAVU – Velká galerie / Great Gallery
30. 6.–18. 9. 2022
Kurátor / curated by Karel Šrp
Vernisáž ve středu 29. června v 17.00.

Velký polštář I / Great Pillow I, 2019, pastel na papíru / pastel on paper,
150 x 140 cm

Patrik Kriššák, Dvojitá strana mince / Double Side of the Coin

GAVU – Malá galerie / Small Gallery
30. 6.–18. 9. 2022
Kurátorka / Curated by Tea Záchová
Vernisáž ve středu 29. června v 17.00.

Fossil Coral IV, 2022, olej a glitry na plátně / oil and glitters on canvas,
102 x 72 cm

Gabriel Max, Čtenáři Fliegende Blätter / The Readers of Fliegende Blätter, 1885

GAVU – Opus magnum
30. 6.–25. 9. 2022
Kurátoři / curated by Roman Musil, Aleš Filip
Vernisáž ve středu 29. června v 17.00.

Gabriel Max, Čtenáři Fliegende Blätter / The Readers of Fliegende Blätter, 1885,
olej na plátně / oil on canvas, 62 x 53 cm, soukromá sbírka / private collection

Václav Jírů, Praha a Pražané / Prague and Its People

Výstava k 60. výročí vzniku Galerie výtvarného umění v Chebu
/ Exhibition on the 60th anniversary of the Gallery of Fine Arts in Cheb
GAVU – Výstava z depozitáře / Exhibition from the Depository
24. 2.–28. 8. 2022
Kurátor / Curated by Lukáš Bártl

Vincenc Beneš a Jan Slaviček ve sbírkách GAVU Cheb / Vincenc Beneš and Jan Slaviček in the Collection of the GAVU Cheb

GAVU – Výstava z depozitáře / Exhibition from the Depository
31. 8. 2022–1. 1. 2023
Kurátor / Curated by Barbora Popková

Monografická výstava Jitky Svobodové (*1941), první profesorky na pražské Akademii výtvarných umění, kde v letech 1990–2013 vedla ateliér kresby, pokrývá posledních deset let její práce. Přináší průřez rozměrnými pastelovými kresbami a objekty. Autorka, věnující se od roku 1974 především kresbě, se zabývá předměty ze svého bezprostředního okolí, jež poskytují podnět k rozvinutí mnoha svých skrytých stránek; staly se jí kontemplativní výzvou o smyslu a průběhu znázornění, o vztahu odhmotnění a prosvětlení. Stoly, židle, záclony a ubrusy stejně jako stromy a mraky získávají svou vlastní autonomii a mění se v ojedinělé a výjimečné jevy, setrvávající na hraně bytí a ne-bytí. Z všední každodennosti se stává výjimečný svátek. K výstavě vydává nakladatelství Arbor vitae ve spolupráci s GAVU Cheb první autorčinu monografii, bohatě ilustrovanou a shrnující její dílo od poloviny 60. let do roku 2021.

The monograph exhibition of Jitka Svobodová (*1941), the first woman professor at the Academy of Fine Arts in Prague, where she headed the studio of drawing between 1990 and 2013, covers the last decade of her artistic activity. It presents a selection of her large-dimensional pastel drawings and objects. The artist has been primarily a draughtswoman since 1974. She is interested in things from her immediate surroundings, which inspire her to develop their many hidden aspects; they have become a contemplative challenge to her to contemplate the meaning and process of representation and the relation between dematerialization and brightening. Tables, chairs, curtains, and tablecloths, as well as trees and clouds, acquire their autonomy and transform into singular and exceptional phenomena, lingering on the edge of being and non-being. The ordinary everyday becomes an extraordinary holiday. The Arbor vitae publishing house cooperated with GAVU Cheb to accompany the exhibition with the artist's first monograph, richly illustrated and summarizing her oeuvre from the mid-1960s to 2021.

Vizuální umělec Patrik Kriššák (*1986) se narodil na Slovensku, malbu však vystudoval na Fakultě umění v Ostravě v ateliéru Daniela Balabána. Absolvoval ji v roce 2011 a od té doby žije v Praze. Jeho výraznou pozici na současné scéně dokládá řada nominací na prestižní ceny (STRABAG Art Award, 2011; Start Point Prize, 2011; Cena kritiky za mladou malbu, 2012; Malba roku – cena VUB, 2019) nebo účast na Zlínském salonu mladých (2015). Volně osciluje mezi figurací a abstrakcí často gestické povahy, od roku 2014 rozvíjí autorskou techniku malby za pomoci zavařovacích sklenic na horizontálně položeném plátně. Poslední série maleb Extinction, kterou představí i v Chebu, se zaměřuje na globální změnu klimatu, jež už se začíná projevovat na přírodních ekosystémech. V těchto obrazech zobrazuje korály a podmořské krajiny, které těmito změnami trpí nejvíce a pomalu zanikají.

Visual artist Patrik Kriššák (*1986) was born in Slovakia but studied painting at the Faculty of Arts in Ostrava in the studio headed by Daniel Balabán. He has been living in Prague since his 2011 graduation. The evidence of his prominent position on the contemporary scene are many nominations for prestigious prizes (STRABAG Art Award, 2011; Start Point Prize, 2011; Critics' Award for Young Painting, 2012; Painting of the Year – VUB Prize, 2019), and his participation in the Zlín Youth Salon (2015). His work freely oscillates between figuration and abstraction of often gestural nature. Since 2014, he has been developing an original painting method using jars on a horizontally laid canvas. His most recent series, Extinction, which he will also present in Cheb, focuses on global climate change, which is already beginning to affect natural ecosystems. The paintings feature corals and underwater landscapes that suffer the most from these changes and are slowly drawing nearer to extinction.

Malíř Gabriel Max (1840–1915) pocházel z významné pražské sochařské rodiny. Studoval v Praze, Vídni a Mnichově, kde se natrvalo usadil a dosáhl značných úspěchů. V roce 1879 byl jmenován profesorem mnichovské Akademie a v roce 1900 byl povýšen do šlechtického stavu. V mládí se proslavil suggestivními obrazy křesťanských mučedníků, záhy však svůj tematický rejstřík rozšířil o historickou, žánrovou a portrétní malbu. Jeho specialitou se stal tzv. opičí žánr, v němž se odráží jeho záliba v chovatelství opic stejně jako trvalý zájem o přírodní vědy. Během svého života vybudoval rozsáhlou přírodovědnou sbírku, zaměřenou především na původ člověka, s kosterními ostatky primátů a předků člověka.

I když pocházel z německojazyčné rodiny, v českém prostředí byl vnímán jako „slovutný náš krajan“. V českých sbírkách je dodnes uchovávána celá řada jeho děl, obrazy opic se však mezi nimi objevují sporadicky. O to cennější je současná výstavní prezentace jeho nově objeveného obrazu ze soukromé sbírky, spadajícího právě do kategorie opičího a animalistického žánru. Obraz Čtenáři Fliegende Blätter patří mezi jeho nejbizarnější díla. Zachytil zde hned čtyři druhy: opice, slony, lva a pštrosa. Hybateli děje jsou opice – orangutan a dva šimpanzi, kteří ukazují sloní rodině a odpočívajícímu lvu humoristický časopis Fliegende Blätter, v němž si sloni a lev prohlížejí vyobrazení sebe samých. Na horizontu otevřeně písčité pláně zalité hřejivým sluncem uhaní na velkém pštrosovi další šimpanz s cylindrem na hlavě.

The painter Gabriel Max (1840–1915) was born into a prominent Prague family of sculptors. He studied in Prague, Vienna, and Munich, where he settled permanently and achieved considerable success. In 1879, he became professor at the Munich Academy, and in 1900, he was promoted to nobility. In his youth, he gained fame for his evocative paintings of Christian female martyrs but soon expanded his subject register to include history, genre, and portrait painting. He specialized in the so-called monkey genre, which reflects his predilection for monkey breeding and his abiding interest in natural science. During his life he built up an extensive natural history collection, focused primarily on human origins and containing skeletal remains of primates and human ancestors.

Although he came from a German-speaking family, the Czech environment perceived him as “our illustrious compatriot”. Collections throughout the Czech lands still hold many of his works, but paintings of monkeys are rare. The current presentation of his newly discovered canvas from a private collection that falls precisely into the monkey and animalistic genre category is all the more valuable. The Readers of Fliegende Blätter ranks among his most bizarre works. It features four species: monkeys, elephants, a lion, and an ostrich. The movers of the action are monkeys – an orangutan and two chimpanzees. They present the elephant family and the resting lion with the humorous magazine Fliegende Blätter, in which the elephants and the lion look at depictions of themselves. On the horizon of an open sandy plain bathed in the warm sun, another chimpanzee wearing an opera hat is speeding, mounted on a grand ostrich.

Stejnomená výstava Václava Jírů (1910–1980) v roce 1962 byla jednou z prvních, které v chebské galerii proběhly. Jíra se profesně vyprofiloval již za První republiky, kdy přispíval do mnoha obrazových časopisů. Téměř celou válku pak strávil ve vězení a koncentračních táborech, odsouzen za odbojovou činnost. Po válce se naplno vrátil do tvůrčích kruhů. V době konání chebské výstavy však neovlivňoval fotografii pouze jako aktivní umělec, ale též jako zakladatel a šéfredaktor revue *Fotografie*, bezkonkurenčně nejlepšího odborného časopisu v celém východním bloku. Také výčet jeho knih byl tou dobou již uctyhodný. V roce 1960 vyšla další nazvaná *Praha a Pražané*, která stojí na počátku domácí tradice městské obrazové publikace. Byla to velká událost. Kniha byla prakticky ihned rozprodána a v roce 1962 vyšla ve druhém vydání a nákladu 30 000 (!) výtisků. Jírů zde zachytil Prahu a její předměstí, život lidí a jejich všední den. Od idyllicky a klidně působících scénérií z periferie až po pulzující Václavské náměstí.

Ze stejného souboru jako kniha vzešla chebská výstava. Výběr snímků z původní výstavy je dnes možné opět shlédnout ve výstavním formátu „Ze sbírek“. Dilem náhody se totiž všechny tehdy prezentované fotografie dodnes dochovaly ve stavu, v jakém byly kdysi svěšeny z výstavy a uloženy do desek odložených v archivu galerie – jako anonymní, teprve před několika lety identifikovaný soubor.

Photographer Václav Jírů (1910–1980) founded the local *Fotografie* [Photography] magazine in 1957 and subsequently ran it throughout the 1960s. His eye mainly focused on Prague, recording it in its unsentimental, everyday life. In 1962, Jírů's exhibition “Prague and Its People” ranked among the first ones held by GAVU Cheb. The images ended up in its collections, stored as an anonymous file. Today, we present them again to remind and commemorate the gallery's 60th anniversary as well as the exhibition.

Vincenc Beneš (1883–1979) byl členem avantgardních seskupení – expresionistické Osmý a kubistické Skupiny výtvarných umělců. Po první světové válce přešel na konzervativnější pozice, reprezentované krajinářstvím tehdy už zesnulého Antonína Slavička, s jehož dcerou Evou, později Medkovou, je v té době na krátkou dobu spojil i manželský svazek. Podobně Jan Slaviček (1900–1970), jehož tehdejší švagr a přítel se patřil ke generaci Devětislu, i on měl však blíže k tradičnějšímu položení modernismu. Od prvního z nich se nachází ve sbírce GAVU Cheb čtyři obrazy, od druhého sedm a k tomu tři práce na papíru. Ani jeden z tak formát výstavy „Ze sbírek“ nenaplnil, proto jsme se i díky zmíněné blízkosti rozhodli jejich prezentaci spojit do jedné výstavy.

Miroslav Šašek, To je Hong Kong / This is Hong Kong

GAVU – Museum Café
4. 4.–18. 9. 2022

Kurátorka / Curated by Veronika Lochmanová

Ilustrace z knihy To je Hong Kong / Illustration from the Book This is Hong Kong, 1965, Nadace Miroslava Šaška, Praha

Když Miroslav Šašek (1916–1980) v roce 1947 emigroval, byl už zavedeným ilustrátorem a karikaturistou. Žil pak v různých městech Evropy. Světové proslulosti dosáhl svou edicí turistických průvodců pro děti nazvaných *This is...* (*To je...*). Mezi roky 1958 a 1974 jich vytvořil osmnáct a na další připravené už nedošlo. Byly přeloženy do mnoha jazyků a vycházely v desetitisíciových nákladech, po roce 1989 díky nakladatelství Baobab i v češtině. Svému autorovi přinesly několik ocenění a podle čtyř z nich (New York, Izrael, Benátky, Irsko) byly dokonce natočeny filmy. Motivy ze Šaškových ilustrací se také objevily na pohlednicích, plakátech a užitečných předmětech. Pro každý z nich vytvořil na osmdesát kreseb a práce mu zabrala tři až čtyři měsíce. Začal vždy tím, že si nastudoval dostupnou literaturu „... a pak tam prostě přijedu a chodím s očima otevřenýma. Dělán kresbu po kresbě, tak co si myslím, že by mohlo být typické“. Výstava byla uspořádána spolu s Nadací Miroslava Šaška, Praha.

When Miroslav Šašek (1916–1980) emigrated in 1947, he was already an established illustrator and cartoonist. He then lived in various cities in Europe. He gained worldwide fame for his edition of tourist guides for children, entitled *This is...* Between 1958 and 1974 he created eighteen of them. They were translated into many languages and published in editions of tens of thousands. They won their author several awards and four of them (New York, Israel, Venice, Ireland) were even made into films. The exhibition is organised in collaboration with Miroslav Šašek Foundation, Prague.

Prior – průkopník vizuální identity / Prior – The Pioneer of Visual Identity

Retromuseum – První patro / First floor

14. 4.–4. 9. 2022

Kurátor / curated by Pavel Coufalík

Obecně se má za to, že k prvním pokusům s aplikací koordinovaných vizuálních stylů po vzoru západních podniků došlo v československých podmínkách v polovině 70. let a jako průkopnický počín je v tomto směru označován rozsáhlý manuál jednotné identity podniku Brněnské veletřhy a výstavy (BVV) Jana Rajlichy. Značkou, jejíž geneze však dodnes zůstává poněkud mimo zájem odborné veřejnosti, byly Obchodní domy PRIOR. Tento podnik budoval už od počátku svou vizuální identitu neméně důsledně než zmíněné BVV. Logotyp Prioru, vzešlý v roce 1968 z výběrového řízení, navrhl grafik s bohatou prvorrepublikovou praxí Josef Burjanek. Prostřednictvím tehdejšího reklamního podniku Merkur zůstal s Priorem spojen i nadále a podařilo se mu vtisknout jeho obchodním domům jednotný grafický styl, definovaný ve vlastním, průběžně inovovaném manuálu. Svými aplikacemi na balicích papírech, igelitových taškách nebo novinových inzertech se v porovnání s BVV silně zapсал dokonce do povědomí veřejnosti. Systematická, zpětně důsledně kontrolovaná práce s vizuálními prvky vedla koncem 80. let tehdejšího vedoucího propagace Rudolfa Zubala k výroku, že „... značka Prior je u nás tak dobře zavedená jako Coca-Cola ve světě“. Výstava prezentuje zmíněnou propagaci Priorů v plné šíři a zasazuje ji do dobového kontextu. Vedle toho dokládá příklady odchylek od uvedeného systému, které byly většinou výsledkem práce výtvarníků jednotlivých propagačních středisek zřízených ve všech obchodních domech.

The PRIOR Department Stores logo is the oldest example of building a unified visual identity in the former Czechoslovakia. The author of the Prior logotype, selected in a tender in 1968, was graphic designer Josef Burjanek. He remained associated with the Prior and managed to render the department stores a uniform graphic style, defined in his own, continuously innovated manual. Its applications used on wrapping paper and plastic bags or in newspaper advertisements became strongly embedded in the public awareness.

ESKA Cheb (1945–2006)

Retromuseum – První patro / First floor

15. 9. 2022.–26. 2. 2023

Kurátor / curated by Jan Králík

Vernisáž ve středu 14. září v 17.00.

Výstava je uspořádána ve spolupráci s Muzeem Cheb, kde proběhne její první část, věnovaná období do roku 1945.

U příležitosti výstavy vychází rozsáhlá monografie Jana Králíka, mapující historii závodu, vydaná ve spolupráci GAVU Cheb a nakladatelství GRADA.

Reprezentativní dvojitá výstava, paralelně probíhající v Muzeu Cheb (období do roku 1945) a v Retromuseum (1945–2006) představí slavnou historii tovární výroby jízdních kol v Chebu, počínající firmou Premier a spojenou především se značkou ESKA. Tu založili v roce 1911 pánové Swetlík a Kastrup; počáteční písmena jejich příjmení ve fonetickém přepisu dala firmě jméno. Cheb se tak již před první světovou válkou stal centrem výroby jízdních kol a motocyklů. V roce 1922 založili v Rokycanech další továrnu na kola Tripol, pozdější Favorit. Výstava v Retromuseum se bude soustředit na poválečnou produkci pánských a dámských jízdních kol a také legendárních skládaček.

Jihotvar. Hrdějovická keramika 60. let 20. století / Hrdějovice Ceramics of the 1960s

Retromuseum – Mezipatro / Mezzanine

10. 3.–4. 9. 2022

Kurátorka / Curated by Eva Ballová

Antonín Škoda, Vázy, výroba 1960–62, v. 23 cm, majolika, ručně proškrabávaný vzor pod glazurou / Vases, produced 1960–62, h. 23 cm, majolika, hand-scrapped pattern under glazing

Tradice keramické výroby v Hrdějovicích, ležících v blízkosti Českých Budějovic, sahá do přelomu 19. a 20. století, kdy zde Josef Štěpánek založil rodinnou firmu. V 50. letech vzniklo spojením několika menších keramických podniků výrobní družstvo Jihotvar, výroba však zpočátku trpěla nedostatkem inovací. Změna nastala až po úspěchu československé expozice na světové výstavě Expo 58 v Bruselu. Do podniku nastoupili dva absolventi keramické školy v Bechyni, Antonín Škoda a Karel Příhoda, a hrdějovický závod tehdy na trh uvedl keramické předměty ve svěží pastelové barevnosti v tzv. bruselském stylu. Později zde zejména Škoda začal navrhovat moderní kameninové předměty, rezné s jemným zdobením, odkazující k tradiční lidové tvorbě. Výrobky Jihotvaru byly prezentovány na řadě menších výstav i celostátních přehlídek, kde získávaly ocenění. V průběhu 60. let byly mimoto zavedeny dvě technologické novinky. Tou první bylo využití skleněné drti, která se vkládala na kameninu a vypalovala za vysokých teplot. Druhou metodou bylo míchání kameniny s kysličníky kovů, kdy vypálením vznikl nádherný tmavý probarvený stříp, který se dále zdobil tmavým burelem. V té době se také začalo využívat ke zdobení keramických předmětů „lidového“ vzoru modrých květin, jenž měl tradici už z předválečné doby. Tento typický jihočeský motiv se později rozšířil natolik, že dnes si pod pojmem „hrdějovická keramika“ většinou představíme právě tento dekor.

The exhibition follows the production of the Jihotvar Hrdějovice cooperative, which was highly valued and respected at the time of its existence. The works moved on the scale from the Brussels style, characteristic of pastel colors, to ecru ceramics referring to the traditional methods of craftsmanship and decoration. The project focuses on the oeuvre of the designer Antonín Škoda as well as the second outstanding figure active in the Hrdějovice plant, the organizer of its production and author of multiple designs, Karel Příhoda.

ESKA Cheb a závodní cyklistika v Chebu / ESKA Cheb and Bicycle Racing in Cheb

Retromuseum – Mezipatro / Mezzanine

15. 9. 2022.–12. 2. 2023

Kurátor / curated by Marcel Fišer

Vernisáž ve středu 14. září v 17.00.

Menší výstava souběžně doprovázející hlavní expozici věnovanou podniku ESKA Cheb bude věnována stejnojmennému chebskému cyklistickému oddílu, fungujícímu při tomto podniku. Vznikl nejspíš v roce 1947 a od roku 1948 vedle vlastní sportovní činnosti v Chebu pořádal slavný závod O stříbrnou přílbu – kritérium v ulicích města na 50 kilometrových okruzích, kterého se účastnila vždy celá česká špička a v některých letech i závodníci ze zahraničí.

Stálé expozice / Dauerausstellungen

Gotika / Gothic

GAVU – 2. patro / 2nd floor

Životní styl a design v ČSSR / Lifestyle and design in the Czechoslovak Socialist Republic

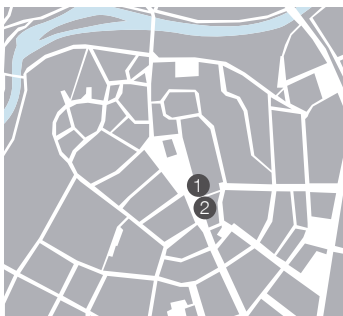
Retromuseum – přízemí / Ground floor

Galerie výtvarného umění v Chebu / Gallery of Fine Arts in Cheb

příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, info@gavu.cz, www.gavu.cz

Retromuseum

pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, 350 02 Cheb
www.retromuseum.cz

Otevřeno / Opening hours: úterý–neděle 10.00–17.00 / Tuesday–Sunday 10 a.m.–5 p.m.

Vstupné / Admission: 80 Kč / CZK – dospělí / adults; 50 Kč / CZK – senioři od 60 let, studenti SŠ a VŠ od 16 let / seniors from 60 years, secondary school students and university students from 16 years; 10 Kč / CZK – žáci ZŠ, studenti SŠ při kolektivní návštěvě od 15 let / primary school pupils, secondary school students during a group visit from 15 years; zdarma / free – děti do 6 let, ZTP, ICOM, RG, UHS / children up to 6 years, persons with severe health disabilities, ICOM.

Vstupné zahrnuje návštěvu všech stálých expozic a výstav jak v Galerii výtvarného umění, tak i v Retromuseum. / Admission covers a visit to all permanent exhibitions and exhibitions in the Fine Arts Gallery and the Retromuseum.

Přednášky: 50 Kč, pro členy galerijního klubu zdarma.

Moderní umění / Modern Art

GAVU – 1. patro / 1st floor

Současné umění / Contemporary Art

GAVU – suterén / Basement

Středý v GAVU

Akce se konají vždy ve středu v 17.00.

29. června	Jitka Svobodová, Naléhavost jeví; Patrik Kriššák, Dvojitá strana mince; Gabriel Max, Čtenáři Fliegende Blätter, 1885	vernisáž
7. září	Roman Musil, Gabriel Max	přednáška
14. září	ESKA Cheb (1945–2006)	vernisáž
21. září	Julie Jančárková, Michail Vrabel	přednáška
28. září	Fotbal vs. Umění; Heike Gallmeier; Georgij A. Ljapšin	vernisáž

Karlovarský kraj

MINISTERSTVO KULTURY

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.
Titulní strana / title page: Jitka Svobodová, Záclony 7 (výřez) / Curtain 7 (segment), 2015, pastel, papír / pastel on paper, 170 x 130 cm